

УДК 368

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГЕНТСЬКОЇ МЕРЕЖІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

Рубцова Н.М., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

м. Мелітополь, Україна

Summary. In this article the essence of the concept of "insurance agent" is considered; features and problems of the work of insurance agents in the insurance market of Ukraine and suggestions for its improvement.

Keywords: insurance agent, agency network, channels for the implementation of insurance products.

Постановка проблеми. Розвиток страхового бізнесу в Україні поступово набирає обертів, а отже потребує великої кількості працівників, які мають обслуговувати даний ланку економіки.

Основні матеріали дослідження. Агентська мережа – найшвидший і найефективніший спосіб донесення послуги страхування до роздрібного споживача. Вона залишається головною надією страховиків на зростання або збереження обсягів продажів в умовах фінансової нестабільності в країні. Цей напрямок має велику перспективу розвитку в Україні [1]. Більшість українських страхових компаній все ще характеризуються слабким потенціалом агентських мереж. Поряд з цим, прискорений ритм сьогодення вказує на необхідність створення дієвих мереж страхових агентів та ефективного управління ними.

Страхові агенти – це юридичні або фізичні особи, які є представниками страховика і діють в його інтересах за винагороду на підставі договору доручення із представником – страховиком. У науковій літературі існують різні трактування цього поняття наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Визначення категорії «страховий агент» в науковій літературі

Автор	Поняття
ЗУ «Про страхування», Осадець С.С., Вовчак О.Д.	Фізичні особи або юридичні особи, які діють від імені та за дорученням страховика і виконують частину його страхової діяльності, а саме: укладають договори страхування, одержують страхові платежі, виконують роботи, пов'язані із здійсненням страхових виплат та страхових відшкодувань. Страхові агенти є представниками страховика і діють в його інтересах за винагороду на підставі договору доручення із страховиком.
Базилевич В.Д.	Фізичні чи юридичні особи, що діють від імені страховика та за його дорученням відповідно до повноважень, наданих страховиком. Документарно відносини «страховик – агент» оформлені агентським договором. Агент може виступати як лише від імені однієї компанії (така практика поширена в Європі), так і від кількох страховиків (практика США).

Яворська Т.В.	Юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, для яких посередницька діяльність на страховому ринку – виключний вид діяльності (страхові агентства); Юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, для яких посередницька діяльність на страховому ринку не виключний вид діяльності (туристичні компанії, консалтингові фірми, транспортні організації, юридичні контори, банки тощо); Громадяни-підприємці, що працюють зі страховою компанією на підставі агентської угоди; Фізичні особи, що працюють страховими агентами. Вони можуть входити до штату страхової компанії або займатися продажем страхових продуктів паралельно з їх основною роботою.
Федорова Т.А., Єрмасова Н.Б.	Фізична або юридична особа, що діє від імені страховика і за його доручення відповідно до наданих повноважень. Він займається продажем страхових продуктів, інкасує страхову премію, оформлює страхову документацію та в окремих випадках виплачує страхове відшкодування (в межах встановлених лімітів). Основна функція страхового агента - продаж страхових продуктів
Кіселев М. В.	фізична особа, яка укладає договір страхування від імені страховика (страхової компанії) за комісійну винагороду, він - позаштатний співробітник страхової компанії. Це фахівець, який займається прямими продажами, тобто взаємодіє безпосередньо з покупцем і споживачем продукту компанії.

Діяльність страхових агентів може включати в себе функції консультування страхувальників щодо пропонованих страхових продуктів; огляд і прийняття на страхування майна; прийом заяви про укладення, продовження та зміни договору страхування; оформлення договорів страхування [2].

Питання професіоналізму страхових агентів для вітчизняного страхового ринку є дуже актуальним. Спостерігаються ситуації, коли агенти, які виступають від імені та за дорученням страхової компанії, не знаючи основних положень Закону України «Про страхування». Якість надаваних послуг у страхуванні залежить від грамотності та компетенції учасників всього ринку, а негативні враження отриманий клієнтом при спілкуванні з однією страховою компанією можуть вплинути на ставлення до страхування в цілому [3].

На сьогодні найбільша кількість страхових агентів задіяні на ринку ОСЦПВ. Відповідно до цього, у 2012 році Верховною Радою України було внесено зміни до п. 49.3 ст. 49 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [4], якими передбачено, що страхові агенти мають право здійснювати посередницьку діяльність з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності за умови їх реєстрації [5] в МТСБУ в порядку встановленому Уповноваженим органом за поданням МТСБУ. Кваліфікаційні вимоги до страхових агентів, необхідні для здійснення посередницької діяльності з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, встановлюються Уповноваженим органом за поданням МТСБУ.

На виконання цієї вимоги у 2013 році Нацкомфінпослуг, затвердила Кваліфікаційні вимоги до страхових агентів, необхідні для здійснення

посередницької діяльності з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [6].

Професійний підбір персоналу в страхову компанію є запорукою її успішної діяльності та закріплення лідерських позицій на страховому ринку. Тому якість підбору кадрів має бути на найвищому рівні. З цією метою керівництво страхової компанії має професійно підходити до питання залучення та навчання фахівців зі страхування і звертатися за послугами до фахівців у галузі рекрутингу [7].

Висновки. Отже, підбиваючи підсумки вищенаведеного, зазначимо, що для нормального функціонування агентської страхової мережі необхідно законодавчо створювати пільгові умови входження в ринок початківців, поряд з прозорими і зрозумілими правилами функціонування для вже досвідчених страхових агентів і посередників.

Список літератури.

1. Рубцова Н.М., Мазурова І.В. Особливості розвитку страхового посередництва в Україні / Н.М. Рубцова, І.В. Мазурова // Управління соціально-економічним розвитком держави та регіонів: збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2019 р.). / за ред. А.В. Череп. Запоріжжя: Видавництво ЗНУ, 2019.

2. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%92%D0%A0>

3. Ковалёва А. В Украине появились предпосылки для правильного развития рынка страховых посредников. [Електронний ресурс] / А. Ковалёва // Інтернет-журнал про страхування «Форіншурер». – Режим доступу: <http://forinsurer.com/>

4. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від. 01.07.2004 року N 1961-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15?find=1&text=%EА%E2%E0%EB%B3%F4%B3%EA#w12>

5. Про затвердження Порядку реєстрації страхових агентів, які мають право здійснювати посередницьку діяльність з ОСЦПВВНТЗ, у МТСБУ: розпорядження від 18.04.2013 № 1270 [Електронний ресурс] / Нацкомфінпослуг. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0760-13>

6. Про затвердження Кваліфікаційних вимог до страхових агентів, необхідних для здійснення посередницької діяльності з ОСЦПВВНТЗ: розпорядження від 23.07.2013 № 2401 [Електронний ресурс] / Нацкомфінпослуг. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1398-13>

7. Мазурова І. В., Рубцова Н. М. Роль Страхових посередників на страховому ринку України / І. В. Мазурова, Н. М. Рубцова // Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів. Збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 50-річчю

факультету економіки та менеджменту ДонНТУ. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки (13-14 травня 2019 р., м. Покровськ) / Уклад. Антоненко В. М. – Покровськ: ДонНТУ, 2019. – 305 с. – С. 151-153

УДК 339.972:336.27(477)+(4)

БОРГОВИЙ ТЯГАР ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС

Трусова Н.В., д.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

м. Мелітополь, Україна

Summary. The article considers the regulating the debt burden of the financial system with the allowable level of risk of revaluation pressure on the balance the payments of the Ukraine and European Union member-states. Efficient directions of effective borrowing of financial resources and their allocation allowed to form risk-oriented scenarios of management of guaranteed government liabilities in terms of adjusting debt ratios to the limited boundaries.

Keywords: debt burden of the financial system, GDP, debt burden indicators, currency risks, interest rates, public debt.

Постановка проблеми. Тенденція до зростання боргового навантаження фінансової системи України простежується упродовж вже декількох останніх років. Її визначають високі валютні ризики зовнішньої заборгованості, нестабільна ситуація з рефінансуванням боргів попередніх років, а також тиск боргових виплат на державні фінанси. В умовах кризи країни-члени Європейського Союзу продемонстрували готовність підтримати фінансові установи – банки, страхові й інвестиційні компанії, які перебували на стадії банкрутства, за рахунок вливання бюджетних коштів. Модернізація політики їх боргового навантаження, яка зміцнила фінансову систему та економічне зростання, має стати головним орієнтиром для України щодо врегулювання співвідношення вартості обслуговування боргу із допустимим ступенем ризику ревальваційного тиску на національну валюту, рівня платіжному балансу, а також внутрішньої цінової конкурентоспроможності.

Основні матеріали дослідження. Сучасний етап розвитку глобальної економіки характеризується значним нарощуванням державного боргу багатьма країнами світу. Фахівці міжнародних організацій, зокрема МВФ [1] розглядаючи боргову політику держави за сукупністю дій, вважають, що вона реалізується через визначений комплекс заходів і спрямована на раціональну та ефективну мобілізацію, розподіл, використання і повернення державою запозичених фінансових ресурсів. Кінцевою метою боргової політики є зменшення тиску боргового навантаження, який не буде надмірним при утриманні допустимого рівня валютних, відсоткових ризиків, тобто буде вважатись фінансово безпечним розміром зовнішнього й гарантованого